

НЕОБХІДНОСТІ ГАРМОНІЗАЦІЇ ТА СТАНДАРТИЗАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНИХ ОБЛІКОВИХ СИСТЕМ

Історичний розвиток суспільства призвів до виникнення різних національних облікових систем. До середини ХХ ст. у світі сформувалося понад сто національних облікових систем.

Відомо, що облікові системи формувалися в різних країнах чи групах країн залежно від їхнього економічного та політичного розвитку і тому суттєво відрізнялися між собою. Національні особливості країн призвели до різного тлумачення основних показників форм звітності, а саме: активів, зобов'язань, власного капіталу, доходів і витрат.

Існування відмінностей в організації та методиці ведення обліку в різних країнах вимагали його гармонізації та стандартизації на міжнародному рівні, оскільки він є однією з форм ділового спілкування. Іншою причиною необхідності гармонізації національних облікових систем та стандартизації обліку у міжнародному масштабі був швидкий розвиток процесів економічної інтеграції країн, що призвів до виникнення транснаціональних корпорацій (ТНК), спільних підприємств тощо. Це, в свою чергу, призвело до розвитку міжнародної економічної спеціалізації, транснаціонального переміщення капіталу.

Таким чином, розвиток процесів економічної інтеграції країн, створення ТНК, функціонування спільних підприємств тощо, обумовили необхідність уніфікації національних облікових систем.

Саме тому, за останні роки у світовому професійному співтоваристві спостерігається загальне бажання фінансистів та бухгалтерів вирішити проблему гармонізації обліку в міжнародному контексті, що передбачає ідентифікацію і нівелювання розбіжностей між національними та міжнародними стандартами бухгалтерського обліку.

Гармонізація обліку передбачає певну відповідність і узгодженість, дотримання принципів ведення фінансового обліку, складання звітності групою країн чи їх об'єднаннями. Суть гармонізації полягає в тому, що кожна країна може застосовувати свою модель організації обліку і систему національних стандартів, які її регулюють. Разом з тим національна модель і стандарти фінансового обліку не повинні суттєво відрізнятися від аналогічних моделей інших країн (наприклад, членів Європейського співтовариства), тобто знаходитись у гармонії одна з іншою.

Процеси глобалізації у світовій економіці, всебічне поглиблення міжнародних відносин, виникнення та розвиток транснаціональних корпорацій, холдингових компаній, промислово-фінансових груп тощо, обумовили необхідність стандартизації обліку на міжнародному рівні. Фінансовий облік, як мова бізнесу, в кожній країні повинен базуватися на загальноприйнятих у міжнародній практиці принципах та стандартах.

Стандарт (у перекладі з англійської мови) означає – норму, зразок, еталон, модель, що приймаються за вихідні для порівняння з ними інших подібних об'єктів. Стандарт обліку – це нормативний документ, який включає комплекс документально оформлених правил та процедур щодо ведення фінансового обліку і складання фінансової звітності.

Стандартизація означає процес розробки та послідовного застосування комплексу правил та принципів визнання, оцінки і відображення у фінансових звітах окремих об'єктів обліку.

Основною метою стандартів є забезпечення порівняльності показників фінансової звітності підприємств, полегшення її перевірки і доступності для користувачів.

Міжнародні стандарти обліку (МСБО) утворюють цілісну, постійно вдосконалювану систему обліку та фінансової звітності, що узагальнює облікові принципи і правила складання фінансових звітів. Міжнародні стандарти виникли в результаті посилення процесів економічної інтеграції країн і вони спрямовані на зближення методології обліку та звітності в різних країнах світу. Міжнародні стандарти ґрунтуються на узагальненні досягнень теорії та практики фінансового обліку країн з розвинутою ринковою економікою і стосуються питань, які мають значення для розуміння методики обліку та логіки отримання інформації щодо окремих об'єктів. Сукупність стандартів приводить процес господарювання до певної моделі, що знаходить своє втілення у системі обліку через його гармонізацію.

Стандарти створені для однозначного тлумачення концепції, принципів, правил, алгоритмів обліку у різних країнах світу. Вони не визначають порядок ведення обліку, а лише описують загальноприйняті принципи обліку та подання інформації у фінансових звітах.

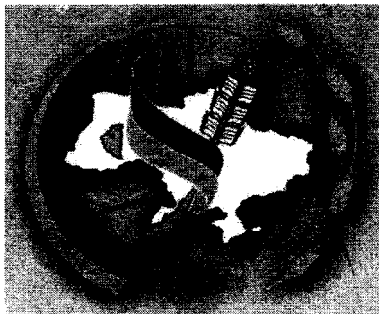
МСБО є оптимальними при розробці національних стандартів, оскільки збільшують можливість їх впровадження в різних умовах і полегшують розробку облікової політики.

При їх розробці проводиться аналіз внутрішніх стандартів, вивчається практика ведення обліку того чи іншого явища, яка склалась на даний момент в розвинутих країнах світу і лише після цього формуються рекомендації з обліку, які мають міжнародний характер.

Усі МСБО тісно пов'язані між собою складаючи разом єдину систему. Застосування одного з них неминуче веде до використання інших стандартів цієї системи. МСБО є досить гнучкими і можуть бути впроваджені в країнах із найрізноманітнішими національними системами обліку.

Оптимізація рішень при розробці міжнародних стандартів збільшує можливість їх впровадження в різних умовах і полегшує розробку національних стандартів з врахуванням міжнародних. В деяких країнах МСБО використовують в якості національних без змін і доповнень (Хорватія, Кіпр, Латвія, Мальта тощо), інші – як основу для розробки національних стандартів (Індія, Ірландія, Мексика, Норвегія, Бразилія, Швейцарія, Росія, Україна та інші). Більша частина положень національних стандартів розвинутих країн світу (США, Великобританія, Канада Німеччина, Японія), що мають автономні стандарти, збігаються з МСБО.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ І АУДИТУ
КАФЕДРА ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ
ГОЛОВНЕ ФІНАНСОВЕ УПРАВЛІННЯ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ
ДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ

Збірник тез доповідей

**Всеукраїнської наукової
конференції**

**„СТАНОВЛЕННЯ ОБЛІКОВОЇ
ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ”**

2007

СТАН ТА ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ	320
І. Ходаковська	
ОСОБЛИВОСТІ НАРАХУВАННЯ АМОРТИЗАЦІЇ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ МУЗЕЙНИХ УСТАНОВ УКРАЇНИ.....	322
І. Цюцяк, А. Цюцяк, Р. Хом'як, Т. Хомяк	
ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ АМОРТИЗАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В ПРОГНОЗУВАННІ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА	324
І. Чернявська	
ПРОБЛЕМИ РЕФОРМУВАННЯ ТА ГАРМОНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ В КРАЇНАХ СНД.....	326
Л. Чижевська	
ВПЛИВ МЕНТАЛІТЕТУ НА ОРГАНІЗАЦІЮ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ І ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ.....	328
В. Шевченко	
ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ВИТРАТ ДЕРЖАВНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ.....	330
О. Яворська	
УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ ВИТРАТ НА ПРИРОДООХОРОННУ ДІЯЛЬНІСТЬ В УКРАЇНІ.....	332
Н. Яценко, Р. Цыган, Н. Федорченко	
ФОРМИРОВАНИЕ НАКЛАДНЫХ РАСХОДОВ С УЧЕТОМ БАЗИСНЫХ УСЛОВИЙ ПОСТАВКИ	334
С. Яцишин	
НЕОБХІДНОСТІ ГАРМОНІЗАЦІЇ ТА СТАНДАРТИЗАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНИХ ОБЛІКОВИХ СИСТЕМ.....	336